

Vianočný pozdrav z Matice slovenskej

Na cesty sa sype ťažký čerstvý sneh, plný mesiac sa skvie medzi miliónmi zlatých hviezd a ľudia, z takmer celého sveta, v teple domova, ticho, túžobne i radostne očakávajú začiatok najkrajších sviatkov roka – sviatkov vianočných.

Práve v tomto čase si matičiari intenzívnejšie pripomínajú, že slovenský svet sa nerozprestiera iba od Bratislavy po Košice, ale jeho hranice objímajú takmer celý svet. V starých archívnych dokumentoch sa neraz nájde fotografia slovenskej rodiny, ktorá oslavuje slovenské Vianoce v Austrálii, Argentíne, zámorí, na Dolnej Zemi či v inom meste Európy. Zdá sa, že z tradícií, ktoré si mladí Slováci odnášali z domoviny, boli azda najdominantnejšie práve tie, ktoré sa praktizovali v magickom čase vianočnom. Naši krajanovia, či už tí, čo inde žili 200,100 alebo iba 10 rokov na svoje korene nezabudli. Mnohí z nich si spomínajú na tradičné Vianoce, ktoré zažili ešte s ich prastarými rodičmi v neslovenskej krajine alebo si spomínajú na tie, ktoré zažili v časoch, keď ešte žili na Slovensku.

Vianoce sú azda najkrajší kresťanský sviatok. Človek k človeku má v tomto čase bližšie, v hrudiach bijú slovenské srdcia hlasnejšie, náruč sa otvára širšie, ruky viac hladia, ústa viac chvália...

Pre slovenskú národu však celoročne ostáva typické, že si z pokolenia na pokolenie zachováame svoje zvyky, lipneme na starootcovskom dedičstve a nezabúdame na tradičné...

Mnohí z krajanov ešte stále na stromčekoch majú zavesených vyrezávaných drevených anjelikov, krehké bábiky zo šúpolia, kúsky sušeného ovocia, vlašské oriešky, voskové sviece a na štedrovečernom stole sa tkvie krásna, slovenská výšivka.

Podľa starých zvykov je pod ňou ukrytá šupina z kapra – pre bohatstvo a na nej sú položené misky s cesnakom, medom, oplátkami, jablkom i trúnkom – pre zdravie i poslušnosť. A poznáte poveru s orechovou škrupinkou? Keď sa vlašský orech rozpolil, položila sa škrupina na vodu a tomu, komu odplávala najďalej, predpovedala odchod do cudziny. Kto vie, či sa takáto predpoveď ukázala i našim krajanom, ktorých osud zavial ďaleko od svojej domoviny...

Po Štedrej večeri mnohí odchádzali do kostola, iní vytvárali živý Betlehem a chodili spoločne koledovať z jedného konca dediny na druhý.

Aj my, tak ako betlehemskí koledníci, Vám chceme adresovať naše pranie do všetkých kútov zeme, všade tam, kde žijú naši krajanovia. Zo sídla a srdca Matice slovenskej,

z Martina, Vám chceme z úprimného srdca zaželať krásne, pokojné, radostné a najmä šťastné a veselé Vianoce, plné vzájomnej lásky a pokoja.

Matica slovenská je hrdá na to, že i dnes, v roku 2019, udržujete slovenské zvyky a cítite sa byť Slovákmi.

Šťastné a požehnané, milí krajanovia!

Zuzana Pavelcová

